

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

54. ÉVFOLYAM

1988. ÁPRILIS

2. SZÁM

Igen, bizony... de mégse?

A görögkeleti egyházban húsvétkor így köszöntik egymást a hívek: „Krisztus feltámadott”. Erre a válasz ez: „Igen, bizony feltámadott!” Mi „kellemes húsvéti ünnepeket” kívánunk egymásnak, vagy ha igazán vallásos körben mozgunk, vagy a papunknak írunk, akkor „áldott ünnepeket” említünk. Azt, hogy mit is jelent ez utóbbi esetben az „áldott”, kevesen tudják, legtöbbször még elképzelésünk sincs róla.

Mindez persze azt mutatja, bizonyítja, amit mindenki tud, hogy nemcsak életünk, hanem vallásosságunk is teljesen elvilágiasodott. Ha illőnek is találja

az egyébként templomot csak ritkán látogató névleges „keresztény hívő”, hogy húsvétkor is elmenjen a templomba, vagy ha nem illik bele a hosszú hétvégére tervezett kirándulási vagy egyéb társadalmi programjába, akkor elmegy, — hogy gyorsan lerázza — nagypénteken a passió olvasásra. Ezzel úgy érzi, hogy megtette vallásos kötelességét. Abba egyébként csak a karácsonyi templomozás tartozik, mint elengedhetetlen feltétel. Akkor emlékezünk ugyanis gyermekkorunkra, szüleinkre, hazai szokásainkra, melyek közé húsvét csak a húsvéti hímes tojás miatt sorolható. Ezért kérdezheti az orrát mindenbe beleütő igazán hívő, látva ezt a nagy elvilágiasodást, hogy vajon **csakugyan feltámadott-e Krisztus?** Azt nem kétli senki sem, hogy megfeszítették. Az, korának kedvenc kivégzési szokásai közé tartozott, könnyen hihető, szépen beleillik mai világunk kegyetlenségei közé, bizonyítva, hogy az ember nem változott, még mindig elteszi, ha lehet a legkegyetlenebb módon, lábálól azokat, akik a korszerinti „normális” élet folytatását megzavarják, mindenféle lelkiismereti kérdések felvetésével, amelyekről hallani nem szeret.

Nyugodtan mondhatjuk, hogy a kérdésre csak két szempontból lehet felelni. Az egyik a közösségi, történelmi, melyet sokan mesének, legendának tartanak, mert olyan történelmileg feljegyzett nyoma nincsen, mint a különféle uralkodók nevének, uralkodási idejének, csatáknak vagy földrengéseknek. Még jó, hogy van nyoma Pilátus nevének, meg Heródesnek, akik Megváltónk életében szerepet játszottak. Nem egyháztörténelmi szempontból nézve, mindaz, ami annak idején a Golgotán lefolyt, nem számított fontosnak, mert csak egy kis gyarmati népecske történelmének alig beszámítható epizódja volt. Annak idején senki sem tartotta

(Folytatás a 2. oldalon)

ERDÉLY ÚJABB ROMLÁSA

Aggasztó és megdöbbentő hírek érnek el itt minket. Menekülnek véreink szülőföldjükről, drága Erdélyünkből. Azt írják, ezrével, mások hangsúlyozzák, tízezrével. Hivatalosak úgy mondják: Még nem érték el a híresztelt 50 000-et!

Érselénd közelében, ahol a román oldalon a határ közvetlen közelében fut a vasút, nemrégén a menetrendszerű egyik személyvonaton meghúzták a vészféket, s kalauzt, mozdonyvezetőt kivéve, az utassereg egy emberként rohant át Magyarországra az alig 50 méternyire lévő határon, a román határőrök nagy megrökönyödésére! A magyar hatóságok nem bíztatnak menekülésre, hiszen nem menekülési jog kell erdélyi véreinknek, hanem az emberi jogok biztosítására van szükségük, hogy szabadon élhessenek az ősi földön. De Magyarországon nem utasítanak el senkit sem, még románokat sem! Az országban nagy a megmozdulás. Hatóságok, egyházak, a Vöröskereszt, egyéb szervezetek, magánszemélyek sietnek segítséggel: letelepedés, munka, ruházat, élelem, pénz, s miegyéb biztosítására, hogy valahogy lehessen értelme az új körülményeknek.

Erdélyben közben folyik az elnyomás a legbrutálisabb eszközökkel. A románokat is súlyosan érintő szisztematizálás ördögi terve elsősorban a kisebbségi területekre hátrányos. 7000 falunak talajsimító gépekkel való eltüntetése ezeréves hitet, kultúrát, életmódot, emberi méltóságot, ökológiát, s közösségi életet tesz semmissé talán már 10 éven belül. Erdélyi jajkiáltás szerint: „Gyertek haza még idén, ha falutokat látni akarjátok, jövőre, meglehet, nyoma se lesz már!” Közöskönyhás bérházakba kényszerítik a falvak népét, hogy fokozottabban nyomoroghassanak a

„semmi sincs” közepette. Mert elenyésző csekély az élelem, a közszolgáltatás, a ruházati cikk; a bérek pedig alacsonyok, attól eltekintve, hogy alig van rajtuk mit vásárolni. Azt mondják, hogy a „dollár-boltban” (már akinek akár illegálisan is akad ilyen valutája) sincs már választék. De Bukarest közelében épül a román diktátor „fehérháza” és városrendezés címén negyedszáz templom is eltűnt (Erdélyben és más országrészekben is folyik a templombontás), s ráadásul a Román Orthodox Egyház központját is Jászvárosba telepítették.

A legújabb rendeletek közé tartozik az is, hogy a még megmaradt magyar vagy német lapokban, vagy rádióadásokban helységeket tilos magyarul vagy németül megnevezni; csak román néven említhetők. A szászok és svábok már lemondtak Erdélyről. Jól prófétált Teutsch Frigyes szász ev. püspök 1916-ban: „Ha román uralom alá kerülünk, elpusztulunk!” A nyugatnémet kormány, úgy hallik, fejenként 12 000 D-márka ellenében biztosítja és unszolja a németek kivándorlását. 3 millió magyar pedig kínlódik, hogy létét ősi jussán tengethesse, s most ez is kétségessé válik. A menekülésbe való lódulást nehéz megállítani; lehet-e egyáltalán?! Ezért kell aggodó szív, értelmes törődés, áldozatos segítség, s világot döngető lármaverés! Így imádkozzunk mindnyájan: „Ne hagyd elveszni Erdélyt, Istenünk!” — BB

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia készségesen fogad el adományokat az erdélyi menekültek megsegítésére és szívesen továbbítja azokat a magyarországi Evangélikus Egyház menekültszolgálatához. Csekét kérjük HUNGARIAN CONFERENCE—ELCA névre kiállítani, „Erdély” szóval megjelölni, és 9715 Lake Avenue, Cleveland, Ohio 44102 címre elküldeni.

Hálásan köszönjük az első adományokat: Temesi István és felesége \$200-t, Temesi László \$100-t küldött menekültek segélyezésére.

Javaslatunk a Szabad Európa Rádióban

Az *Evangéliumi Hírnök* nyomán közölt Szüntessék meg az Állami Egyházügyi Hivatalt c. cikkünket a *Szabad Európa Rádió* Magyarország felé sugárzott február 28-i 9.10-es adásában beolvasta, majd megismételte aznap 19.10-kor, valamint másnap 11.10-kor. Az adás bevezetésében rámutattak arra, hogy a cikk „nem a kivülálló közönyével, hanem a testvérei sorsáért aggodó külföldi magyar együttérzésével foglalkozik a kérdéssel”. (E.H. 80/9.)

Igen, bizonyval... de mégse?

(Folytatás az 1. oldalról)

érdemesnek, hogy feljegyezze, s az első történelmi adatok a négy evangéliumból vehetők ki. Ezek íróit, mivel Jézusnak voltak hívei, normálisan nem számítják tárgyilagos tudósítóknak, sőt nem egyszer azzal vádolják őket, hogy meghamisították az eseményeket, mint például a feltámadás történetét. A zsidók akkori kibúvója, hogy Jézus hívei megvesztegették a sír őrzőit és ellopták Krisztus testét, — ismerve az emberi gyöngeségeket — valószínűbbnek látszik, mint híveinek állítása, hogy látták, sőt később meg is érintették a feltámadott Jézus testét.

A másik szempont természetesen a hit szempontja. A Szentírás Jézus feltámadásának leírásával hitbeli döntés elé állítja az olvasót. Ez történt, mondja, és az olvasóra hagyja, mit szól hozzá. Ha valaki elfogadja, akkor van folytatása, mely talán lehetetlennek és mégis nagyon kívánatosnak látszik: az örök élet. Ha nem, akkor mindennek vége van a halálban, mert nincsen precedens. Ha nem mondhatjuk, hogy ez történt egy valakivel, aki embertestben élt, akkor ugyan ki lenne az első? Hihetem-e, hogy én leszek, vagy az, akit annyira szerettem, hogy nem tudom elképzelni, hogy teljes nirvánába ment volna?

Így áll a helyzet manapság, és ez nem új. Mindig is így volt. Mindig voltak hívők és hitetlenek, mindig voltak, akik nem tudtak élni a Jézusba vetett hit nélkül, mely vigasztalta és bátorította őket életük folyamán. De nem ez, az ember egyéni kényelme a fontos, hanem az, hogy volt Valaki, akit Isten küldött el erre a világra, mert szerette teremtményeit annak ellenére, hogy azok hűtlenül elhagyták Őt, nem törődtek törvényeivel, hanem saját fejük szerint akarták berendezni életüket. Ezért írja Pál apostol is, nagyon idevonatkozólag:

„Ha pedig Krisztusról azt hirdetjük, hogy feltámadt a halálból, hogyan mondhatják közületek némelyek, hogy nincs a halottaknak feltámadásuk? Hiszen ha a halottaknak nincs feltámadása, akkor Krisztus sem támadt fel. Ha pedig Krisztus nem támadt fel, akkor üres a mi igehirdetésünk, de üres a ti hitetek is. Sőt Isten hamis tanúinak is bizonyulunk, mert akkor az Isten ellen tanúskodtunk, hogy feltámasztotta a Krisztust, akit azonban nem támasztott fel, ha csakugyan nem támadnak fel a halottak. Mert ha a halottak nem támadnak fel, Krisztus sem támadt fel. Ha pedig Krisztus nem támadt fel, semmit sem ér a ti hitetek, még bűneitekben vagytok. Sőt akkor azok is elvesztek, akik Krisztusban hunytak el. Ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél szánalomra méltóbbak vagyunk. Ámde Krisztus feltámadt a halálból, első zsengeként a halottak közül” (1Kor 15:12—20).

Így marad meg döntő kérdésnek az, hogy hiszünk-e Krisztus feltámadásában, s nem csak azt szavaljuk, hogy volt egyszer egy jó ember, aki jó példát adott, s ha ő megtudta tenni mindazt, amit tett és hű tudott maradni elveivel, akkor nem lehet semmi akadálya sem annak, hogy mások is, mi is megtehetjük, amit jónak látunk, és amit ez a világ elismer és elfogad „jónak”. Természetesen lehetséges az, hogy a „jó”, vagy a társadalmi szempontból kívánatos korról korra változik. Természetes az is, hogy az egyes világnézetek „jó” fogalmának értelmében kiirtják azokat, akik ellene vannak az ilyen közösségre meghatározott, vagy hatalmi szóval rájuk kényszerített elveknek.

Éppen ezért van szükség arra, hogy legyen egy olyan általánosan meghatározott „jó”, mely nem függ ideiglenes kívánalmaktól, hanem változatlan marad. Ezt pedig csak egy határozta meg, a hosszú, Isten és emberek közötti viszonyban lassan kifejlődött, isteni kijelentésen alapuló, azokat alkalmazó Szentige, írásba foglalt formájában a Bibliában. Ennek a könyvnek kijelentései közé pedig odatartozik az az állítás is, hogy „Krisztus feltámadott”. Akik ezt elfogadják, azok számára magától értetődő mindaz, ami Isten szerint „jó” és „kívánatos”.

Kemény Péter
(Hiből Élünk)

Kapunyitás 1989 szeptemberében

— Koedukációs lesz az „új Fasor” —

Az 1952-ben megszüntetett Budapesti Evangélikus Gimnázium, a „Fasor” újjá-
születésének régóta vajúdó ügyét az *Erős Vár* 1969 óta nemcsak felszínén tartotta, hanem úttörő szerepe is volt ebben a mozgalomban. Az iskola helyreállítását célzó hazai és külföldi tervek és javaslatok most végre megvalósulás felé közelednek.

Meggyorsult ütemben

Február 19 — Fontos tanácskozásra került sor a Fasori Evangélikus Gimnázium újraindítása ügyében a Művelődésügyi Minisztériumban. Állami részről többek között *dr. Köpeczi Béla* miniszter és *dr. Stark Antal* államtitkár vett részt a tárgyaláson. Az Evangélikus Egyház képviseletében *dr. Nagy Gyula* püspök-elnök, *Farkasházi Ferenc* az északi, *dr. Frenkl Róbert* a déli egyházkerület felügyelője, valamint *dr. Luthár Jenő* orsz. egyházi jogtanácsos volt jelen a megbeszélésen. Mivel a gimnázium épületét jelenleg az Országos Pedagógiai Intézet használja, megállapodást kötöttek az épület fokozatos átadásáról. Az átadás ütemtervének kidolgozását közös bizottság végzi, mely a minisztérium, az AEH, és az egyház képviselőiből áll. E bizottság június 30-i határidővel készíti el jelentését.

Február 23 — Ülést tartott az Evangélikus Gimnázium Bizottság *dr. Fekete Zoltán* országos egyházi felügyelő elnökleté-

vel. Az ülésen szakértői jelentések hangzottak el a jelenleg fennálló egyházi gimnáziumok szervezeti és anyagi kérdéseiről. *Dr. Gyapay Gábor* bizottsági tag, volt fasori tanár, ismertette a katolikus, református és izraelita gimnáziumok mai működését és költségvetését. Szólt továbbá a tizenkét osztályosra (a négy évfolyam mind-egyike 3 párhuzamos osztállyal) tervezett evangélikus gimnázium szervezési és fenntartási költségeiről. A fasori épület megfelelő átalakítása, a tantermek, könyvtár, szertárak, stb. felszerelése (a később felállítandó internátus nélkül) 14—15 millió forintra becsülhető. Az intézet fenntartási költségei — személyi és dologi kiadások — a teljes osztálylétszám esetében mai adatok alapján évi 9—10 millió forintot tennének ki. További jelentések után *dr. Nagy Gyula* püspök ismertette a művelődésügyi minisztériummal folytatott tárgyalások eredményeit, valamint a gyülekezetekhez és lelkészekhez intézett felhívást a Fasori Gimnázium újraindítása érdekében. A beszámolókat követő vitában felszólalók hangsúlyozták, hogy a hit bátorságára, az egész egyház összefogására és áldozatvállalására lesz szükség, hogy a nagy cél megvalósulhasson! A bizottság végül javaslatot fogadott el az országos gyűjtés megszervezésére.

Február 29 — Az Országos Egyházi Elnökség tanácskozásán *dr. Nagy Gyula* püspök-elnök ismertette a Fasori Evangélikus Gimnázium újraindításával kapcsolatos legújabb fejleményeket. Az Elnökség meghívta *dr. Harmati Béla* püspököt és a két egyházkerületi felügyelőt az Evan-

gélikus Gimnázium Bizottság rendes tagjai sorába, továbbá kinevezte az egyház képviselőit a gimnázium megindításával foglalkozó közös állami és egyházi bizottságba.

Április 3 — Húsvétvasárnap a gyülekezetekben püspöki pásztorlevelet olvastak fel. A pásztorlevél bevezetése rámutat az „...élő reménységre Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által” (1Pt 1:3), majd így folytatódik:

*Ebben a húsvéti reménységben osztjuk meg egész egyházunk két nagy örömét gyülekeze-
teinkkel. Egyházunk és az állam közötti tárgya-
lások eredményeképpen evangélikus közép-
iskola nyithatja meg újra kapuit, reménységünk
szerint 1989 szeptemberében a híres budapesti,
volt Fasori Gimnázium épületében. Így végre
evangélikus egyházunknak is lehet 1952 után
újra — a többi magyarországi történelmi egy-
házhhoz hasonlóan — egyházi középiskolája.*

*A gyülekezeti presbitériumok és közgyűlé-
sek hivatottak arra, hogy eldöntsék, milyen
összeggel kívánják támogatni az egyházközség
rendszeres, évi költségvetésében gimnáziumun-
(Folytatás az 5. oldalon)*

A fasori épülettömb homlokzata. A szerves építészeti egységet alkotó főgimnázium és templom 1903—1905 között épült Pecz Samu műépítés legszebb alkotásaként. Az iskolát 1904 őszén vették használatba Góbi Imre igazgatósága idején. A templomot 1905 októberében avatták. 1914 nyarán indult volna meg az iskola kibővítési munkája, de az akkor kitört első világháború elsodorta a terveket, csonka lett a haza, és „csonkán” maradt a gimnázium.

Gömöri történetek

„Melyik dicsőbb, melyik nagyobb?”

A Felvidék derék magyar népe mindhaláláig való hűséggel és hősi vérrrel szolgálta mindig magyar hazáját, de ebben a hazaszeretetlenben a szülőföld szeretete első helyet kapott. Erről szól az alábbi történet.

Kis falum harctérre változott, hol a csehek voltak bent, hol a magyar vörösök. A templom tornya volt a megfigyelő és négy

ablakából, négy géppuska szórta a világot négy tája felé a halált. Csak természetes, hogy a falun kívül lévő fél állandóan lőtte a templomot, amelynek tövében szétterülő paróchiaudvart feltúrta a gránát. Ki gondolta volna, hogy 1919 pünkösdjét a pincében fogom tölteni, fedezéket keresve benne családoknak és a szomszédoknak? Pár nappal azelőtt, még a megszálló csapatok voltak bent, most egy szatmári magyar ezred fekszik rajvonásban a Mátyás-hegy oldalán. Jó magyar gyerekek ezek, akik nemzetiszínű zászlót rejtegettek s nem a tanácsköztársaságot védték önfeláldozó bátorsággal, hanem magyar hazájukat. „Főtisztelendő elvtárs” — mondogatták — nem kell félni amíg itt vagyunk. Bőven volt bennük részünk, mert a törzs konyhája a mi konyhánkban dolgozott.

De a túlerővel szemben nem tudtak megállni... vissza kellett vonulniuk. Ekkor történt, hogy a szülőföld védelmére az önként jelentkező civileket is felfegyverezték, akik a Mátyás-hegy oldalában fejlődve sortűzzel kényszerítették megállásra az országúton akkor már oszlopban menetelő megszálló csapatokat. Csak természetes, hogy a megszálló csapat duhe Sajógomör ellen fordult, s így került sor a sajógomöri utcai harcokra.

Itt esett el id. és ifj. Csala István, apa és fia a szülőföld védelmében. Cseh katonákat kergettek és nem vették észre, hogy a szembejövő csukaszürke ruhás cseh katonának megtevesztésből piros pünkösdi rózsát szűrtak a sapkájuk mellé s abban a hitben, hogy magyar bajtársakkal találkoztak, odakiáltottak: „Jertek bajtársak, erre szaladnak a csehek”... A válasz két lövés volt, egyik az apa nyakán az ütőeret szakította fel, másik a fiát szíven találta...

Mindkettőt a kastély udvarára vitték és tetemrehívást rendeztek, vajjon a két polgári halott nem a falubeliekből került-e ki?

Ott fekszik egymás mellett a két hősi halott: apa és fia. Halálhírók pillanatok alatt elterjedt. A község bírása máris ott van Csala Istvánnénál, aki egyszerre vesztett férjét és gyermeket és könyörög neki, hogy ne menjen a halottakhoz, mert ha elárulja viselkedésével, hogy hozzá tartoznak, a falut büntetésből megtizedelik. Csala Istvánné ígér mindent, de szíve mégis csak a kastély udvarára húzza. Megáll a két holttest mellett, nem szól semmit, csak könnyei ömlenek. De amikor az egyik magyarul is tudó tót legionárius megkérdezi tőle: „No, talán ismeri őket?” — erőt vesz magán, anyai és hitvesi szíven

és halkán, de határozottan így felel: „Nem ismerem, csak eszembe jutott a férjem meg a fiam, akik a háborúban egymás mellett pusztultak el... szegények, éppen így fekhettek egymás mellett”.

Hosszú utánajárásba került, míg megengedték, hogy a két halottat közös sírba, de a temető szélén, szertartás nélkül eltemethetjük...

A bécsi döntés után, amikor szegedi egyházam Sajógomörnek nemzeti színű zászlót küldött, erről a sírról is megemlékezett. Hatalmas babérkoszorút tettem egyházam nevében sírjukra és a temetési szertartást is akkor végeztük el.

Valahányszor eszembe jut ez a történet, mindig azon gondolkodom: vajjon melyik volt nagyobb és dicsőbb... a két halott-e, vagy az élő, aki hogy bajt ne hozzon magyar testvéreire, legnagyobb fájdalommal között is erőt tudott venni magán, s meg tudta tagadni szívéből leszakított drága kedveseit?

Egyed Aladár

Sajtóvasárnap — 1987

Az ERŐS VÁR köszönettel nyugtázza az 1987. november 22-i sajtóvasárnap nyomán érkezett összegeket.

BUFFALO: adományok \$10.00, előfizetések (0), összesen \$10.00.

CLEVELAND—NYUGAT: adományok \$148.00, előfizetések \$90.00, összesen \$238.00.

TORONTO: adományok \$30.00, előfizetések \$140.00, összesen 170.00 kanadai dollár.

A többi gyülekezetből nem érkezett befizetés.

A sajtóvasárnapi (előfizetéseken felüli és kívüli) adakozók névsora gyülekezetenként, csak vezetéknevekkel, zárójelben dollárösszeg:

Buffalo: Egyéni kimutatás nincs, gyülekezeti pénztártól (10).

Cleveland—Nyugat: Beck (4), Brachna (10), Domján (3), Egel (4), Farkas (4), Féja (6), Földényi (4), Halmos (6), Kaszt (5), Kiss (10), Kneffel (5), Kovács J. (8), Kovács K. (5), Lovagi (3), Miller (4), Rajnay (10), Sala (5), Schönberger (3), Szeebach (4), Tapolcsányi (20), Tenki (4), Tihanyi (4), Tomaschek (4), dr. Tomaschek (13).

Toronto: Bakó (5), Barbier (20), Kőrös (5).

A Szentlélek ajándéka éppen azt jelenti, hogy Isten ki akar vezetni bűneink nyomorúságából, Krisztusért bűnbocsánatot ajándékoz és csödbe jutott életünket új és igaz utakon akarja vezetni. Tud erőt adni új közösségi életre. — Nincs közöttünk senki, aki rá ne szorulna erre az életújulásra.

(Karner Károly)

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

ERŐS VÁR (USPS 178560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) for \$6 per year by the Hungarian Conference—Evangelical Lutheran Church in America, 9715 Lake Avenue, Cleveland, OH 44102. Second-class postage paid at Cleveland, OH. POSTMASTER: Send Address changes (Form 3579) to ERŐS VÁR P.O. Box 02148, Cleveland, OH 44102

No. 2. (250) Vol. 54.
APRIL 1988

Az "Evangelical Lutheran Church in America"
Magyar Konferenciájának lapja.

Szerkesztő és kiadó:

Juhász Imre

Munkatársak:

a magyar evangélikus lelkészek.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag, kézirat, gyülekezeti hír, úgyszintén a lappal kapcsolatos minden levelezés, előfizetés és adomány erre a címre küldendő:

"ERŐS VÁR"

P.O. BOX 02148

CLEVELAND, OH 44102

Az "ERŐS VÁR" előfizetési díja beföldön egy évre 6 dollár, Kanadában és egyéb külföldön évi 8 US dollár, vagy 10 kanadai dollár.

Be nem jelentett címváltozás esetén a posta a kézbesíthetetlen újságot megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig külön portót kell fizetnie. Erre a költségre különösen nem-előfizetők, késedelmező előfizetők, vagy többéves hátralékban lévők esetében nehéz fedezetet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy minden esetben pontosan adják meg címüket a "Zip Code" szám feltüntetésével együtt! Az újságot "zip code" szám nélkül nem kézbesíti a posta. Címközlésnél tüntessék fel az utca megjelölését is, pl.: St., Rd., Ave. Ugyanis egyes postai zónákban azonos nevű utcákat csak így lehet megkülönböztetni.

Classic Printing Corporation
9527 Madison Ave., Cleveland, Ohio 44102

Kapunyitás 1989 szeptemberében

(Folytatás a 3. oldalról)

kat. Gyülekezeteink az elmúlt évszázadok alatt sok-sok iskolát építettek és tartottak fenn, nagy áldozatokkal. Most szükség lesz a tantermek, szertárak, az iskolai könyvtár és tornaterem felszerelésére, valamint — országos középiskoláról lévén szó — egy új diákotthon létesítésére. Bizonyosak vagyunk abban, hogy ez az újra induló Evangélikus Gimnázium, amelybe várjuk fiainkat és leányainkat, megkapja majd gyülekezeteinktől a szükséges támogatást, az elindításhoz szükséges, mintegy tizenöt millió forintot és a mintegy évi tízmillió forintot a fenntartáshoz.

Jövőbe néző másik nagy örömről Teológiai Akadémiánk bővítése. A több mint egy évtizede elkészült akadémiai épület és Teológus Otthon kicsinynek bizonyult hallgatóink létszámának növekedése miatt. Külföldi testvéregyházak — a nyugatnémet és finn evangélikus gyülekezetek — segítségével gyorsan halad az új épület felépítése, és azt reméljük, hogy ebben az évben be is fejeződik. Az új akadémiai épület berendezéséhez azonban gyülekezeteink segítségére is szükségünk van. Kérjük és várjuk híveink és egyházközségeink felajánlásait erre a fontos célra is, lelkészképzésünk új otthonának létrehozásához.

Dsida Jenő:

HÁLAADÁS

Köszönöm Istenem az édesanyámat!
Amíg ő véd engem, nem ér semmi bánat!
Körülvessz virrasztó áldó szeretettel,
Érttem éjjel-nappal dolgozni nem restel.
Áldott teste, lelke csak érettem fárad,
Köszönöm, Istenem az édesanyámat.

Köszönöm a lelkét, melyből reggel, este imádság száll Hozzád, gyermekéért esdve.
Köszönöm a szívét, mely csak értem dobban — itt e földön senki sem szerethet jobban! —
Köszönöm a szemét, melyből jóság árad,
Istenem, köszönöm az édesanyámat!

Te tudod, Istenem — milyen sok az árva,
Aki oltalmadat, vigaszodat várja.
Leborulva kérek: gondod legyen rájuk,
Hiszen szegényeknek nincsen édesanyjuk!
Vigasztald meg őket áldó kegyelmeddel,
Nagy-nagy bánatukat takard el, temesd el!

Áldd meg édesanyám járását-kelését,
Áldd meg könnyhullatását, áldd meg szenvedését!
Áldd meg imádságát, melyben el nem fárad,
Áldd meg két kezével az Édesanyámat!

Halld meg jó Istenem, legbuzgóbb imámat:
Köszönöm, köszönöm az édesanyámat!!!

ÉVI 6 DOLLÁR

az Erős Vár előfizetési díja. Kanadában és egyéb külföldön évi 8 US dollár, vagy 10 kanadai dollár.

Egyházunk nagy öröme, hogy az ifjúságunk nevelése, egyházunk jövőjének megalapozása szempontjából olyan fontos két iskolai intézményünk munkájára lehetőségünk van. Olyan fiatalokat szeretnénk nevelni gimnáziumunkban és Akadémiánkon, akik — hűségesen evangélikus történelmi hagyományainkhoz — istenfélelemben és hazaszeretben élnek és dolgoznak majd egyházunk és népünk javára.

Áldott, Krisztus Urunk feltámadása örömeiben gazdag húsvéti ünnepeket kívánunk minden gyülekezetünknek!

Újjáéled egy legendás iskola — címmel a Magyar Nemzet március 23-i száma szép cikkben számolt be az Evangélikus Gimnázium múltjáról és jövőendő reményeiről. Néhány részlet a lap tudósítójának soraiból:

Otthonában kerestem fel a 63 esztendő dr. Gyapay Gábort, a fasori gimnázium volt növendékét és későbbi történelem—latin szakos tanárát, aki nagy buzgalommal, már-már megszállottként toborozza egybe az iskola híveit, s tartja velük a kapcsolatot.

— Reményeik szerint mikorra valósulnak meg iskolateremtő álmaik?

— Jó lett volna, ha már idén szeptemberben megszólal az iskolacsengő. De 1989 őszén mindenképpen szeretnénk megnyitni a gimnáziumot. Már összeállítottuk a szertárak szükséges felszerelésének, a számítástechnikai és a nyelvi laboratórium tervét. De az egykori gazdag könyvtár, kottatár és a híres ásványgyűjtemény ma már pótolhatatlan! A tanári kar is ugrásra készen áll. Kilencen nálam idősebbek, de vállalkják, hogy sorompóba állnak, hogy a régi hagyományokat felújítva az ifjúságnak továbbadják. A többi állásra pályázatot hirdettünk. De már most több mint 40 jelentkező van. Fontos, hogy a tanárok jó szakemberek legyenek, legalább két idegen nyelvet ismerjenek, tudományos munkát is végezzenek, s szívügyük legyen a tanítás. Hiszem, hogy sikerül egy ilyen társaságot összehozni, mert *ma is fogalom a Fasori Gimnázium.*

Kurcz Béla cikkíró megszólaltatta dr. Nagy Gyula püspököt is:

— A szükséges lelki, szellemi és anyagi feltételek megteremtését nem várhatjuk másoktól: sem az államtól, sem a külföldi egyházaktól, és adakozóktól. De bizonyos: tőlük is kapunk segítséget! Alapjaiban azonban gyülekezeteinknek kell viselniük ezt a terhet. Az evangélikus egyház a XVI. századtól fogva tipikusan iskola-fenntartó volt. Mégis: egyházunk történelmi jelentőségű kulturális szolgálata és neves iskolánk sokévszázados tradíciói ellenére három és fél évtizeden keresztül nem volt saját középiskolánk. Egyedül nekünk nem a hazai történelmi egyházak közül!

— A fasori gimnázium mindig fontos szerepet játszott a magyar társadalmi és kulturális életben, amelyet a magas színvonalú képzéssel ismét gazdagítani akarunk. Egyesíteni kíván-

juk az iskolában a Deák téri leánygimnázium, a volt soproni líceum-gimnázium és más egyházi iskolánk értékét örökségét is.

Értesülésünk szerint dr. Wigner Jenő Nobel-díjas tudós (Princeton, NJ), a Fasori Öregdiákok Baráti Köre díszelnöke, a gimnázium újraindításának költségeire felajánlotta művei jövedelmét és ezenfelül még egy „tekintélyes összeget”. Ugyanerre a célra anyagi támogatást helyezett ki látásba a Finnországi Evangélikus Egyház, valamint amerikai országos egyházunk, az ELCA.

Többször írtunk már a Hazafias Népfőnt keretében működő Fasori Öregdiákok Baráti Köréről, mely a felosztatott Volt Növendékek Egyesülete helyébe lépett. Most arról adhatunk hírt, hogy megszületett a FASOR EGYESÜLET, mely a külföldön élő volt faszoristákat (valamint a Deák-térieket) óhajtja közösségbe szervezni. Az új szervezet február 6-án alakult Genfben (Svájc). Célkitűzései között van, hogy az újra megnyíló Evangélikus Gimnázium felszerelési és berendezési költségei meghatározott tételeihez hozzájáruljon és e célra adományokat gyűjtsön. E Svájcban bejegyzett szervezet elnöke dr. Bogsch Árpád, az ENSZ-hez tartozó Szellemi Tulajdonok Nemzetközi Szervezete (World Intellectual Property Organization) amerikai állampolgár vezérigazgatója, titkára dr. Irányi Béla svájci orvos. A Fasor Egyesület levelezési címe: Dr. Béla Irányi, Postfach 100, CH-3818 GRINDELWALD, SWITZERLAND. A közeljövőben az egyesület vezetősége a Magyarországon kívül élő faszoristákat (Deák-térieket) tájékoztatni fogja a Fasor Egyesület tervei felől. *Észak-Amerikán kívüliek* az Evangélikus Gimnázium céljaira adományokat küldhetnek erre a bankszámlára: USB/SBG, 11 rue du Rhone, CH-1211 GENÈVE, SVÁJC. — A folyószámla száma: 230.025. LIC — ASSOCIATION FASOR.

Mivel az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia minden adományt továbbít a Fasor Egyesület genfi pénztárához, ezért az Egyesült Államokban és Kanadában lakó olvasóink számára a Fasori Gimnáziumra való adakozás egyszerűbb módja: a csekket Hungarian Conference — ELCA névre kiállítva („Fasor” megjelöléssel) küldjük erre a címre:

**Hungarian Conference — ELCA
9715 Lake Avenue
Cleveland, Ohio 44102**

Pünkösöd örömhíre:

A SZENTLÉLEK KÖZÖSSÉGE

„Az Úr Jézus Krisztusnak kegyelme, az Istennek szeretete és a Szentlélek közössége mindnyájatokkal!” (2Kor 13:13). Ez az apostoli áldás Isten nevéhez a szeretetet, Jézus Krisztus nevéhez a kegyelmet, a Szentlélek nevéhez a közösséget kapcsolja. A Szentlélek személyére és munkájára nézve tehát az a legjellemzőbb, hogy **közösséget terem**. Mindenekelőtt **önmagával**. A Szentlélek az igében közli magát velünk s ezzel közösségébe von. Ezt csak ő teheti. Igen rászorulunk a vigasztaló, megvilágosító és eligazító Szentlélekre. De semmiféle erőfeszítéssel nem tudjuk Őt megszerezni, magunkból kicsiholni, csak ha Ő közli magát velünk. A Szentlélek sohasem lehet a mi zsákmányunk. Nem úgy van, hogy közli velünk különféle ajándékait, s mi azokat tőle függetlenül megtarthatjuk. A Szentlélek mindig csak a vele való közösségben közli velünk magát és ajándékait.

A Szentlélek közössége azt is jelenti, hogy **közöttünk is közösséget terem**. Első pünkösdi cselekedete az volt, hogy a tanítványok „mindnyájan egyakarattal együtt voltak”. Luther Márton úgy énekelt, hogy a Szentlélek „**sok népet egy hitre vive**” s azt

tanította, hogy a Szentlélek „az egész keresztyénséget... „**gyűjti**”. A Szentlélek legfőbb műve a közösségteremtő összegyűjtés. Ez az anyaszentegyház. Összetársulni és szövetkezni természetesen Szentlélek nélkül is lehet, de az igazi egyház igazi közössége mindig csak a Szentlélek közösségszerző műve lehet.

A Szentlélek **közlő közösséget** teremt közöttünk. Pál apostol ezt szereti a test hasonlatával szemléltetni. Ahogyan a test tagjai nemcsak szerves egységbe tartoznak, hanem összedolgoznak, örömeiket, fájdalmukat kölcsönösen megosztják, a Szentlélek egyházbéli közösségének tagjai között ugyanilyen megosztó és közlő szolgálat folyik. Ebben a közösségben senki sem olyan szegény, hogy ne volna adnivalója a másoknak és senki sem lehet olyan gazdag, hogy ne volna kapnivalója a másiktól. Azért ebben a közösségben senkinek sincs joga félrehúzódnia és senkinek sem kell magát elhanyagolt árvának éreznie. Pünkösödnek az a nagy örömhíre, hogy a magával és egymás között közösséget teremtő Szentleket az Igében mindenki veheti. „A Szentlélek közössége **mindnyájatokkal!**” Szabó József

Adományok az „Erős Vár”-ra

(Előfizetések nyugtázása a címszalagon látható lejárati év- és hónap kijavításával történik.) Itt nyugtázzuk köszönettel az **1987. június 16 és 1988. március 31 között** az előfizetéseken felül beérkezett lapfenntartó adományokat:

\$110: Dr. Bándy László (Cleveland). — **\$100:** Első Magyar Evangélikus Egyház (Detroit), Hegedűs Lajos (Bethlehem), v. Radányi Oszkár dr. (Cleveland). — **\$50:** Amerikai Magyar Református Egyesület (Washington), Czokoly Júlia (Cleveland), Magyar Egyesült Egyház (Montreal), Ottenbacher Károly (Karlsruhe, Németország), Petrakovits Mária (Chicago). — **\$25:** Rettmann Farkasné férje, **Rettmann Farkas ev. lelkész emlékére** (Hartford, CT). — **\$20:** Palatinus Józsefné (Knoxville, TN), Varga Lajosné (Chicago). **\$19:** Balázs Dénes (Bethlehem). — **\$15:** Schröder Istvánné (Toronto). **\$14:** Horváth Sándor (Dearborn, MI), Insel Károly (Clifton, NJ), Sárkány Károly (Pennsville, NJ). — **\$12:** Dr. Rupprecht Pál (Minneapolis). — **\$10:** Bruckner Ede (South Bend, IN), Dusek Péter (Fort McMurray, AB), Gyapay Ede (Ste-Anne-de-Bellevue, PQ), Markovits Pál **Rettmann Farkas ev. lel-**

kész emlékére (Carmichaels, PA), Rein Henrik (Cleveland), Szabó Imre (Coral Gables, FL). — **\$8:** Menyhárt Sándorné (Cleveland). — **\$7:** Volosin Lenke (Cleveland). — **\$6:** Csarkó Eszter (Cleveland), Ittész Miklós (Hillsboro, MO), Zóhrer Erzsébet (Spring Hill, FL). — **\$5:** Kató Antalné (Cleveland), Kunos Jenő (Milton, FL), Litauszky György (Haney, BC), Pavela József (Toronto). — **\$4:** Bertók Lajos, dr. Ribárszky István, Seltenreich Emma, Simonka György, v. Tapolcsányi Oszvald dr. (mind Cleveland), Balogh Mihályné (Buffalo), Baltay Jánosné (Lake Ronkonkoma, NY), dr. Hadházy József (Jamestown, NY), Havas Vilmosné (Buffalo), Körösmezey Sándor (McKeesport, PA), Markovits Pál (Carmichaels, PA), Mergl Károlyné (Linesville, PA), Nitsch József (Longwood, FL), Olchváry István (New Brunswick), Palotay Csaba (Newbury Park, CA), Polóny János (Dayton, OH), Prinzer Ede (Poughkeepsie, NY), Szarka Lajos (Philadelphia), Szöllösi Jenőné (Lakewood, CO), Tessényi Kornél (Milton, FL), Tomaj Gusztáv (Chicago), Torday Egon (Clearwater, FL), Wágner Istvánné (Chicago), v. Zerinváry Szilárdné (McKeesport, PA). — **\$3:** Nagy Károly (Fairfield, CT).

REFLEKTORFÉNY

A balratolódott EVT

Egy Washingtonban székelő, a közélet etikai kérdéseivel foglalkozó tudományos intézet (Ethics and Public Policy Center) szerint az Egyházak Világtanácsa USA-ellenes és szovjetbarát politikát folytat. Az intézet kiadásában 150 oldalas tanulmány jelent meg „Nairobiól Vancouverig: az Egyházak Világtanácsa és a világ, 1975—1987” címmel. A tanulmány rámutat arra, hogy az EVT közgyűlései következetesen olyan határozatokat hoznak, melyek a szovjet tábor országainak kedveznek és elítélik az Egyesült Államok barátait és szövetségeseit. Szükségesnek látszik a Világtanács átszervezése és megreformálása, ellenkező esetben megszűnése — nyilatkozott az intézet igazgatója.

Az EVT amerikai szervének szószólója szerint a vádak nevések, mert a világ más részein éppenséggel túlságosan amerikai és nyugati orientáltságúnak tartják a Világtanácsot.

Szabdkörműves befolyás a Legfelsőbb Bíróságnál

Paul A. Fisher, több katolikus folyóirat, köztük a National Catholic Register volt riportere, könyvet írt a szabdkörművességről „Behind the Lodge Door: Church, State and Freemasonry in America” (A Páholy ajtaja mögött: egyház, állam és a szabdkörművesség Amerikában) címmel. A 376 oldalas könyv szerzőjének kutatásai megerősítik korábbi források — köztük számos pápa — egyértelmű megállapítását, mely szerint valójában egy titkos szövetkezéssel állunk szemben, amely „állam az államban”. A szabdkörművesség sajátos filozófiája (Isten az Atya — az emberek testvérek) nem ismeri el Jézust, mint Megváltót, sőt gondosan elkerüli még az említését is. A beavatottak legfelsőbb körét megcsonkítással vagy hallal fenyegető súlyos eskü tiltja a páholy titkos tevékenységének elárulásától. Ugyanakkor a szerző hangsúlyozza, hogy az alacsonyabb fokozatú szabdkörműves tagoknak nincs is tudomásuk a szervezet igazi célkitűzéseiről.

A könyv legmeglepőbb része szerint az amerikai Legfelsőbb Bíróságnak az utóbbi 40 évben vallási vonatkozású ügyekben hozott egyház- és keresztyén-ellenes döntései szabdkörműves befolyás alatt jöttek létre. Ez az irányzat a Roosevelttől és Truman (mindkettő lelkes szabdkörműves volt) által kinevezett bírákkal indult meg s

a legutóbbi időnkig nem csökkent lényegesen.

A könyv megállapításai számos területen hozzájárulnak korunk történelmének jobb megértéséhez.

Kibékül-e a rebellis érsek a Vatikánnal?

A 82 éves Marcel Lefebvre francia érsek lelki és szellemi vezére azoknak a konzervatív katolikusoknak, akik nem fogadják el a II. vatikáni zsinat liberális határozatait. Mint ismeretes, VI. Pál pápa 1976-ban felfüggesztette a főpapot, miután az pápai tilalom ellenére felszentelt 13 papot. A csoporthoz jelenleg 250 pap tartozik. Ez a szám öt év alatt megduplázódhat, amikor a „X. Pius Társaság” által fenntartott szemináriumok hallgatóit felszentelik. A Társaság ezenkívül 28 országban 90 szerzetházat és zárdát tart fenn.

Utóbbi időben a Vatikán kísérleteket tett a szakadárokkal való kibékülésre. Egy francia hírügynökség értesülése szerint Lefebvre érsek közölte a Vatikánnal: amennyiben ápr. 17-ig nem sikerül a meg egyezést létrehozni, akkor végrehajtja korábbi tervét, s júniusban több püspököt is felszentel majd.

NYÁRI ISKOLA

A Magyar Cserkészszövetség 1988-ban — immáron huszonegyedszer — ismét megrendezi magyar nyelvű nyári iskoláját a Sík Sándor cserkészparkban (a New York állambeli Fillmore határában).

A háromhetes tábor 1988. július 9. (szombat) és július 30. (szombat) között lesz. Részt vehetnek rajta 8 és 14 év közötti gyermekek, akik beszélnek magyarul.

A háromhetes iskola 72 órát fordít a szorosán vett tanításra, a cél magyarságunk megismertetése és megszerettetése.

A tanítás, elsősorban a gyermekek magyar tudás-szintjéhez igazodva, négy osztályban folyik.

1. *Arany János osztály*: a magyar ábécé tanítása, népdaltanulás, népi játékok, a Kis magyarok első és második könyve alapján.

2. *Móra Ferenc osztály*: az írás, olvasás és helyesírás biztos alapokra helyezése a Kis magyarok harmadik könyve alapján.

3. *Balassi Bálint osztály*: a Virágokert olvasmányai alapján az írás, olvasás és beszéd tudásának elmélyítése.

4. *Csokonai Vitéz Mihály osztály*: a Hazánk című tankönyv komoly anyaga már irodalmi-esztétikai anyagot is nyújt.

A tanítás nyelve magyar, miként ottlétük alatt a gyermekek csak magyarul társaloghatnak maguk közt is.

A délutánokat szakköri foglalkozások, játékok, kirándulás, fürdés tölti ki. Minden este táborújs (néha jó magyar film bemutatása) zárja a programot.

Elhelyezés egészséges faházakban, felnőttek állandó jelenlétével. Orvos és kórház van a közelben. A cserkészpark minden tevékenysége New York állam egészségügyi hatóságainak ellenőrzése alatt áll.

Hangsúlyozni kívánjuk, hogy a nyári iskola vezetősége és nevelői gárdája szeretettel, de határozottan

(Folytatás a 8. oldalon)

NYELV ÉS IGEHIRDETÉS

(Részlet a szerző *Az emigrációs igehirdetés alapproblémái* c. előadásából, mely 1987. szeptember 22-én hangzott el a Külföldön Élő Magyar Evangélikus Lelkigondozók Munkaközössége és a Nyugat-Európai Református Lelkigondozói Szolgálat közös teológiai konferenciáján. Megjelent a KOINONIA magyar evangélikus teológiai folyóirat 32. számában.)

A Jézusban testté lett isteni Ige sok bizonytalansági tényezőzt is magára vett. Ezek közé számít az emberi nyelv *kikerülhetetlensége* és *esendősége*. Hogy Isten az emberi beszéd médiumát magára vállalja, az az inkarnáció egyik részcsodája. „*Aki titeket hallgat, engem hallgat*” — ez a mondat a megnyugtató és egyben nyugtalanító jézusi kijelentések közé tartozik. De ez egyúttal az isteni vállalkozás legkockázatosabb mellékterméke is.

Meggyőződésem, hogy — mint sok más nyelven — magyar nyelven szépen lehet elmondani, hirdetni az Isten igéjét. Talán azért is van, mert nyelvünk igen közel áll a bibliai nyelvekhez, legalábbis ami a képek használatát, az elbeszélő stílust és a fordulatok gazdagságát illeti. Tudatoson ügyelek arra, hogy a szép és jó igének megfelelően *szép és jó* legyen a nyelvi kifejezés formája. Soha nem volt az a véleményem, hogy a szép beszéd már jó prédikációt is biztosít. De azt vallottam mindig, hogy a csúnya beszéd nem méltó arra, hogy az Isten igéjének foglalata legyen. Kevés olyan árnyaltan sokszínű és kifejezési finomságokkal rendelkező nyelvet ismerek, mint a magyar és öröm számomra, ha sok másnyelvű szolgálat mellett vagy közben magyarul is prédikálhatok, pedig a magyart is csak úgy kellett, mint más nyelveket tanulnom, még ha a kisiskolás frissességével is.

Mit kezdjek azonban a magyar nyelv árnyalt használatával, külföldi magyar gyülekezetemben? Már Brazíliában megdöbbentettek konfirmandusaim azzal, hogy vagy nem értették a mondanivalómat, vagy hogy egész oktatás alatt félreértették a szavaimat, anélkül, hogy ez a félreértés valaha is tudatosodott volna bennük.

Hallgatóink között csak igen kevesen vannak, akik fennköltebb nyelvhez szoktak és azt el is várják tőlünk, s hogy azt legtöbbször túláradó formában hálásan megköszönjük. Legtöbbször még az idősebbek közé tartozik. A fiatalabb generációk már nagyon csúnya beszédet hoznak magukkal Magyarországról, vagy életük nagyobb részét külföldön leélve, igen zsugorított és legtöbbször az életfenntartás leg-

primitívebb eszközeire lehatárolt magyar nyelvet beszélnek, az ún. konyhanyelvet. Éppen fiatalokkal és gyerekekkel lehet elszórákozni (igen szellemesen különben) úgy, hogy megkérdezzük őket a szavaink jelentése felől. Hogy mi a különbség helység és helyiség, váltás, váltás és válság, valamint folydogál és fojtogat között; az iránt és ellen téves használata, a szag és illat megkülönböztetése még a lelkészeknél is a gyakori hibák közé tartozik. Nem is beszélve a nem elváló igekötők elválasztásáról és az ikes igék barbár használatáról. S ki venné rossz néven egy germán nyelvterületen élőtől, ha a haben és machen igéket minden további nélkül szó szerint lefordítja és használja?

De még ennél is súlyosabb problémákat egyik erdélyi hallgatónk tudatosította bennem, amikor egy prédikáció után ezt mondta: Nagyon tetszett a prédikációd, de egy sereg szót benne nem is ismertem. Soha nem jártam hittanórákra, templomba sem, nem is konfirmáltam. Hálás lennék, ha megmagyaráznád szavaidat. Bonhoeffer azt mondaná, hogy „szinte visszadobtak minket a megértés őskézdeteire. Alig merünk már kiengesztelésről és megváltásról, újjászületésről és Szentlélekről, ellenség szeretetéről, keresztről és feltámadásról, a Krisztusban való életéről és az Ő követéséről beszélni, mert mindez olyan idegenre és távolivá lett, hogy alig merjük szóbahozni” (*Widerstand und Ergebung* 206. old.)

Igen, ilyen megértési őskézdetre dobnak vissza az ilyen megjegyzések. És vagy elcsüggedünk, vagy nekigyűrközünk. Az utóbbit próbáltam tenni úgy, hogy vagy négy éven át csak a keresztyén igehirdetés és nyelv legfontosabb kifejezéseit magyaráztam. S alig győztem a kérések teljesítését.

Soha nem szabad belefáradnunk a kívánalmak és az ajánlat mérlegének egyensúlyban tartásába. Ne engedjük, hogy a kívánalmak alacsony szintjébe végleg és minden ellenállás nélkül belenyugodjunk. De mindig serkentsen bennünket a régi igazság, hogy a legnagyobb igazságnak nem feltétlenül a legérthetlenebbnek is kell lennie. Éppen az ilyen helyzetben tanulgathatjuk, hogy a szókész nem arra való, hogy akármit és akárhogyan mondjak el. És azt is, hogy — nyelvíleg és teológiailag — ne tételezzünk föl túl sokat a hallgatóinknál. Ez alázatra és több igyekezetre ösztönözhet bennünket.

Gémes István (Stuttgart)

SECOND CLASS PUBLICATION.
POSTMASTER: DO NOT FORWARD
SEND FORM 3579 TO
ERŐS VÁR (USPS 178560)
BOX 02148, CLEVELAND, OH 44102

GYÜLEKEZETI HÍREK

BETHLEHEM — SZT. JÁNOS VEND

Lelkész: dr. Flisser Ferenc

Templom: 617 E. 4th St. — Lelkészlak: 609 E. 4th St. Tel.: (215) 867-2753. Vasárnapi istentisztelet: de. 9.15-kor vend, 10.45-kor angol, kivéve minden hónap utolsó vasárnapját, amikor a 9.15-ös istentiszteletet magyar nyelven tartjuk.

A munkálkodó keresztyén hit legjobb példáját vesztettük el, amikor jan. 21-én eltemettük Unger Wendellné, akit 74 éves korában hívott el teremtő Ura, Helen, a Vendföld szülőtte mindenütt ott volt, ahol segíteni kellett az egyházban. 32 éven át odaadóan munkálkodott az Oltáregyletben, melynek elnöke volt. Mint presbiter is szolgált és orgonista a magyar és vend istentiszteleten. Kisegített az irodában s mindig talált magának munkát a templom körül. Hálát adunk Istennek e szolgálóleánya életéért. Legyen emlékezeté áldott!

A gyülekezet évi közgyűlése február 21-én \$102,384 összegű költségvetést fogadott el 1988-ra. Hat presbitert választottak hároméves terminusra: Török Lajos, Remaly Kenneth, Leposa Rónald, Gorcsán János, Kuhár József és Boligitz József.

CLEVELAND — ELSŐ

Templom és lelkési hivatal: 2836 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074. Vasárnapi istentisztelet de. 10 órakor, angol—magyar. Mihály Ernő gondnok telefonszáma: 561-7316

Márc. 17-én eltemettük a clevelandi születésű Sebesy József testvérünket. — A gyülekezet

Nyári iskola (Folytatás a 7. oldalról)

megkívánja minden résztvevőtől a tanulmányi és viselkedési szabályokhoz való alkalmazkodást.

Most még a következőkre kívánunk utalni:

A nyári iskolát szeretnénk továbbra is elsősorban a szóránymagyarság szolgálatában megtartani.

A jelentkezés végső határideje 1988. június 15. Tanulókat csak a teljes időre fogadunk el.

Részvételi díj az első gyermek után 425 USA dollár, ugyanabból a családból több gyermek után méltányos kedvezményt adunk.

Részletes tájékoztatónk felsorolja a legszükségesebb ruházati és felszerelési tárgyakat. A megkívánt eszközök hiánya azonban senkit se tartson vissza az iskolától, mert sokmindenben tudunk segíteni.

Kérjük az érdeklődőket, hogy a részletes tájékoztatót kérjék mielőbb levélben vagy telefonon az itt közölt címek egyikén:

Hungarian Scout Assoc. P.O. Box 68 Garfield, N.J. 07026-0068 (USA) Tel.: (201) 772-8810	Mrs. Júlia Palotay 2983 Michael Drive Newbury Park, CA 91320 (USA) Tel.: (805) 499-2964
---	---

ápr. 10-i évi közgyűlésén megválasztott tisztségviselők: Mihály Ernő főgondnok, Bolla Tivadar algonok, Balla Olga jegyző-titkár, Répás András pénztáros, Merik Józsefné és Szy Jenőné ellenőrök. A tisztségviselők, valamint a múlt évről visszaválasztott többi presbiter, továbbá az Oltáregylet és a Lutheran Ladies League tisztikarának beiktatása a rákövetkező vasárnapon volt. — A gyülekezet tavaszi ebédjének dátuma: május 1.

CLEVELAND—NYUGAT

Lelkész: Juhász Imre

Templom: W. 98 és Denison Avenue — Lelkési hivatal: 3245 W. 98th Street (44102). Telefon: (216) 961-6895. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9.30-kor angol, 10.45-kor magyar nyelven. Úrvacsoraosztás minden hó első vasárnapján és az ünnepnapokon. Vasárnapi iskola októbertől májusig 9.30-kor angol, 10.45-kor magyar nyelven.

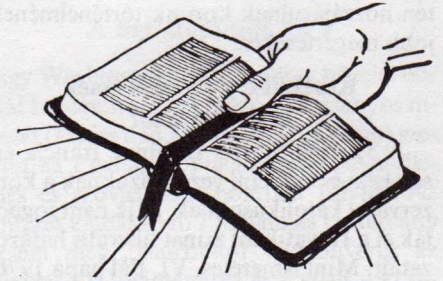
A jan. 17-én megtartott évi közgyűlésen elhangzott jelentések szerint 1987-ben vasárnaponként átlagosan 55 hívünk vette igénybe az egyház igehirdető és tanító szolgálatát, e számon belül az angol templomlátogatás 2-vel, a magyar 3-mal csökkent az előző évhez képest. Két keresztesítés, két esketés, három temetés volt. 640 úrvacsorát osztottunk ki.

A pénzügyi bizottság jelentette, hogy az 1987. évi bevételünk \$38,886.22-t tett ki, míg a kiadás \$39,923.96-ra rúgott. Az 1988. évi költségvetési keret: \$42,814.00. Missziói pénztárunk az egyházkerületnek átutalt \$2177.69-et, a Magyar Konferenciának \$241.96-ot. Híveink adakozása a LCA Világéhség Akcióra \$152.00, egyéb közegethízi és helyi célokra \$364.00 volt. Az Erős Vár sajtóvasárnap nyomán beérkezett \$238.00. Az Oltáregylet, Angol Női Kör és a Férfikör pénztárainak együttes évvégi egyenlege \$3204.64.

Keresztesítés: Salay Sarah Lindsay dec. 13-án. — Temetés: A Győr megyei Tét községből származott öz. Zách (Zathureczky) Lajosné sz. Szalay Katalin 95 éves korában, nov. 2-án. A jan. 5-én Nashvilleben (TN) 86 éves korában elhunyt öz. v. Mészáros Ödönné sz. Székely Katalinról, Sárospatak szülőttől febr. 28-án gyászistentiszteleten emlékeztünk meg. A kiskülfélegyházi születésű id. Könyves Mihály 91 éves korában, márc. 16-án. Csala István (Sajógömör) 85 éves korában, márc. 17-én. „Nincsen már semmi kárhoztatásuk azoknak, akik a Krisztus Jézusban vannak” (Róma 8:1).

Példamutató áldozatkészség — két kimagasló adomány. „Nem szeretem a deficitet” — mondotta Oláh Béláné testvérünk, amint szerénykedve átnyújtotta tizezer dolláros adományát a gyülekezet lelkészének. Szeretné, ha példaadó gesztusa másokat is buzdítana hasonló áldozatkészségre, mert minden erőnkkel támogatunk kell a magyar egyházak fennmaradását, hogy tovább szólhasson drága anyanyelvünkön az üdvözítő Evangélium. — E helyütt is köszönettel nyugtázunk egy másik adományt — ezer dollár összegben —, melyet a nemrég elhunyt v. Mészáros Ödönné testvérünk hagyott végrendeletében egyházára. Hálánk kifejezése mellett álljon itt Pál apostol biztatása: „...együtt buzdulunk és erősödünk egymás hite és egymás áldozatkészsége által.”

Mindennapi kenyér

— Útmutató a Biblia olvasásához —

1988. JÚNIUS HÓ

1. Ef. 4:1-6 — 1Kor 14:26-33a
2. Ézs 44:21-23 — 1Kor 14:33b-40
3. Ef 1:3-14 — 1Kor 15:1-11
4. Jn 5:17-23 — 1Kor 15:12-19

PÜNK. U. 2. VAS. — JÜN. 5.

Heti ige: Lk 10:16

5. 2Kor 4:5-12 — Mk 2:23-28
6. Jón 1:1-10 — 1Kor 15:20-28
7. Jón 1:11-6 — 1Kor 15:29-34
8. Jón 2:1-11 — 1Kor 15:35-49
9. Mt 9:35-38, 10:1-7 — 1Kor 15:50-58
10. Ez 3:22-27 — 1Kor 16:1-12
11. Préd 12:1-8 — 1Kor 16:13-24

PÜNK. U. 3. VAS. — JÜN. 12.

Heti ige: Mt 11:28

12. 2Kor 4:13-18 — Mk 3:20-35
13. Préd 4:17, 5:1-6 — 1Kir 10:1-13
14. Mt 10:7-15 — 1Kir 11:1-13
15. Csel 20:7-12 — 1Kir 11:26-43
16. Mt 22:1-14 — 1Kir 12:1-19
17. Jón 3:1-10 — 1Kir 12:20-32
18. Jel 22:12-17 — 1Kir 12:33-13:19 3:19

PÜNK. U. 4. VAS. — JÜN. 19.

Heti ige: Lk 19:10

19. 2Kor 5:1-10 — Mk 4:26-34
20. Bír 10:6-16 — 1Kir 13:20-32
21. 1Jn 1:5-2:6 — 1Kir 16:29-17:6
22. Lk 15:11-24 — 1Kir 17:7-16
23. Lk 19:1-10 — 1Kir 17:17-24
24. Csel 19:1-7 — 1Kir 18:1-15
25. Jn 6:37-40 — 1Kir 18:16-29

PÜNK. U. 5. VAS. — JÜN. 26.

Heti ige: Gal 6:2

26. 2Kor 5:14-21 — Mk 4:35-41
27. Jn 8:3-11 — 1Kir 18:30-46
28. Jk 1:19-25 — 1Kir 19:1-18
29. Jk 3:13-18 — 1Kir 19:19-21
30. Rm 12:17-21 — 1Kir 21:1-16

(J)

Ösvényemnek világhossága a Te Igéd.

Zsoltár 119, 105

Ha fáradt vagyok, üdítő nyughelyem,
Ha sötét vesz körül, szava égi mecsem,
Ha éhes vagyok, éltető kenyerem,
Ha ellen szorongat, fegyvertáram nekem.

Ha beteg vagyok, égi patikám.
Ha egyedül állok, barát vár benne rám!